

REPUBLICA FRANCEZĂ

UNIVERSITATEA AIX-MARSEILLE

Roxana Magdalena BÂRLEA

Lectoratul de la Universitatea Aix-Marseille este unul dintre cele mai vechi, fiind înființat la sfârșitul anilor '60, inițial în baza unui acord de colaborare între Universitatea din București și Université de Provence. Astăzi el face obiectul unui acord interguvernamental și se numără printre cele trei lectorate de română care mai există pe teritoriul Franței, alături de cel de la Paris III și cel de la Strasbourg, din totalul celor zece care au funcționat în Hexagon de-a lungul timpului.

Unul dintre momentele importante din istoria acestuia este anul 1994, când predarea românei capătă autonomie, prin înființarea Departamentului de Lingvistică Comparată a Limbilor Romanice și de Română, întâi sub conducerea prof. Gilles Bardy, apoi a prof. Jean-Louis Charlet și, în prezent, a prof. Béatrice Charlet-Mesdjian.

Până în 2008, studenților li se propun o *Diploma Universitară de Limba Română (DU)* și *cursuri de limba română în regim opțional*.

Între 2008 și 2018, Aix-Marseille este una dintre puținele universități în cadrul cărora româna se regăsește în oferta educațională într-un parcurs complet, licență – masterat – doctorat, acoperind toate nivelurile de competență, de la A1 la C2 (în anumiți ani sunt înscriși și vorbitori nativi de română).

Începând cu anul academic 2018-2019, licența de filologie este înlocuită cu o licență de Limbi Străine Aplicate (LEA), Aix-Marseille devenind astfel singurul lectorat care propune un de program de acest tip. El se adresează studenților care se orientează către diverse meserii în companii multinaționale, administrație, organizații non-guvernamentale sau asociații internaționale, în cadrul cărora competențele în limbi străine de specialitate sunt primordiale. Studenții urmează un triplu parcurs: 1. *Limba A – engleză*; 2. *limba B – română* (alături de alte 9 limbi); 3. *domeniul de aplicație*, la alegere între *Afaceri internaționale*, *Gestiune de proiecte* și *Traduceri de specialitate*. Atât cursurile de limbă, cât și cele de cultură, sunt orientate către contextele de comunicare corespunzătoare acestor trei axe. În fiecare an, studenții urmează săptămânal 2 ore de curs magistral de *Cultură română*, 3 credite, și 4 ore de curs practic de *Limba română*, 6 credite (*gramatică, exprimare și înțelegere orală, traduceri, texte de specialitate*, numărul de ore dedicat acestora și nivelul de limbă vizat (A2 – B2+/C1) variind de la un la altul). Cursul de cultură este axat pe noțiuni de bază, în anul I, de actualitate socioeconomică și culturală, în anul al II-lea, și de cultură de întreprindere, în anul al III-lea. În ultimul an de studii, studenții au și un modul obligatoriu de practică de specialitate în companii locale care au contacte profesionale cu țara noastră.

Diplomele universitare (DU) și cursurile opționale de română (LANSAD) – nivel A2, B1 și B2) continuă să existe în paralel. Toate cursurile de română sunt „mutualizate”, adică studenții la LEA, DU și LANSAD urmează exact aceleași cursuri¹.

Toate cursurile enumerate la punctul 1 se organizează *in praesentia* și sunt completate de materiale didactice online, pe platforma AMETICE a universității. Acesta conține activități interactive, exerciții obligatorii și facultative etc. Astfel, lectorul de limba română trebuie să aibă și competențe de creare, moderare și evaluare de activități didactice interactive online.

Lectoratul de la Aix-Marseille organizează periodic diferite activități științifice și culturale – conferințe, simpozioane, ateliere, seri de cinema, voiaje de studii etc., în colaborare cu alte

¹ Excepție fac studenții care aleg româna în regim opțional; aceștia au obligația să frecventeze numai cele 4h săptămânale de limbă, nu și cursul de cultură.

departamente ale facultății gazdă, asociații culturale, Consulatul României la Marsilia etc.; acestea sunt deschise și publicului larg.

Din septembrie 2018, româna a devenit și mai vizibilă în această universitate deoarece se numără printre cele 28 limbi străine reprezentate în Centrul de Formare și Autoformare în Limbi străine (CFAL) din cadrul Facultății de Arte, Litere, Limbi străine și Științe umane. CFAL propune studenților ședințe de tutorat în vederea mobilității academice și organizează evenimente culturale plurilingve.

Lectorii care au predat la universitate au fost:

- Ilinca Ionescu Barthouil², 1970
- Valeriu Rusu, conferențiar asociat până în 1980, apoi titularizat
- Florea Ghiță, după 1970
- Ilie Dan, 1975-1978
- Florin Mihăilescu, 1979-1985
- Pentru perioada 1985-1989 nu avem date confirmate
- Constantin Dominte, primul lector de după 1989
- Adrian Chircu, 2000-2004
- Maria Aldea, 2004-2010
- Ștefan Gencărașu, 2010-2017
- Roxana Magdalena Bârlea, din 2017

• În afară de lectorul român, la Departamentul de Lingvistică Romanică și Română, predau sau au predat, de-a lungul timpului, româniști precum: Gilles Bardy, Romana Timoc-Bardy, Estelle Variot.

Actualul lector, Roxana Bârlea, este conferențiar universitar doctor, titulară la Academia de Studii Economice din București. Domeniile sale de competență sunt: didactica limbilor străine de specialitate și pe obiective specifice, comunicarea interculturală și lingvistica contrastivă. Are o vastă experiență de cercetare și de lucru, în calitate de membru și de director, în proiecte europene, cel mai recent fiind *Oportunidance – Dance Your Way to Other Cultures*³.

Începând din 2019, Aix-Marseille Université coordonează un consorțiu format din opt universități europene, din care fac parte atât Universitatea din București, cât și două alte instituții care găzduiesc lectorate de limba română: Universitatea Liberă din Bruxelles și Universitatea Sapienza din Roma. Astfel ia naștere proiectul CIVIS⁴, prin care se urmărește punerea în practică a unor schimbări radicale în maniera de a preda, de a face cercetare și de a comunica la nivel academic, pentru a răspunde tendințelor actuale în evoluția circulației informațiilor, a societății și a pieței muncii în Europa. În atingerea acestor obiective, accentul va fi pus pe noi pedagogii și pe crearea unor instrumente de lucru comune de tip OER. Lectoratul de română va fi implicat în mai multe tipuri de activități în cadrul acestui proiect.

În viitorul apropiat, lectoratul va fi implicat într-un program de dublă diplomă de LMA, în colaborare cu Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca. În prezent se lucrează la planurile de învățământ ale acestei diplome.

Universitatea gazdă privilegiază două direcții de dezvoltare de care Lectoratul de Limba Română trebuie să țină cont, identificând noi oportunități: *dezvoltarea suporturilor online de învățare și multiplicarea cursurilor pluridisciplinare*.

MISCELLANEA

Lectoratul de la Aix-Marseille, alături de lectoratele de la Université Libre de Bruxelles și de la Universidade de Lisboa, au contribuit la crearea unei platforme online⁵ în

² Primii doi profesori, care îndeplinesc și rolul de lector, sunt recrutați dintre localnicii cunoscători de română.

³ Nr. 2015-1-RO01-KA204-015155, finanțat de UE prin Programul ERASMUS+ și coordonat de ASE București, www.oportunidance.eu.

⁴ <https://civis.eu/fr>

⁵ www.oportunidance.ase.ro

cadrul proiectului menționat. Aceasta include lecții de limba română pentru străini și alte materiale didactice complementare, create inițial de lectorițele Roxana Bârlea (director de proiect), Roxana Ciolăneanu și Alice Toma. Platforma este în acces liber și poate fi completată în orice moment cu noi module, în funcție de specificul altor lectorate.

Un rol foarte important în activitatea culturală a acestui lectorat îl are colaborarea cu Asociația *Amitié franco-roumaine*, împreună cu care se organizează evenimente de promovare a României în regiunea Provence. Președintele acesteia, domnul Paul Julien, este și absolvent de licență de română.

„Am ales să urmez cursul de cultură română pentru că ador umorul filmelor românești și aș vrea să îl înțeleg mai bine, studiind tradițiile și mentalitățile poporului român.” (AM, student la cinematografie și auditor liber la cursul de cultură română).

Linkuri utile:

Departamentul de Lingvistică romanică și Română: <https://allsh.univ-amu.fr/departement-LIRROU>

Activități culturale românești în Provența (creat de actuala lectoriță): www.roumainprovence.wixsite.com/rofr

Roxana Bârlea, lectorul I. L. R.

Eveniment cultural românesc la Aix-Marseille Université, februarie 2018

Studenti la LMA Engleză-Română, împreună cu câțiva membri ai Asociației Amitié franco-roumaine, asigură permanența la standul limbii române cu ocazia Zilei Europene a Limbilor, 26 septembrie 2018